

Česko by mělo přijmout směrnice, podle kterých může ombudsman efektivněji bránit lidi před nespravedlivým zacházením

15.6.2026 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Do pátku 12. června bylo možné posílat připomínky k novele, která posiluje roli ombudsmana v oblasti rovného zacházení. Česku totiž ve čtvrtek 18. června vyprší lhůta pro zavedení pravidel, která na území EU sjednocují ochranu před diskriminací. Ombudsman by podle nich měl získat možnost prošetřovat případy diskriminace, řešit spory smírnou cestou nebo vystupovat před soudy. Pravidla by mohla začít platit od začátku roku 2027.

„Ve věcech diskriminace už 16 let pomáháme lidem, provádíme výzkumy a vydáváme doporučení. Děláme to z pozice národního orgánu pro rovné zacházení. Nově by všechny národní orgány pro rovné zacházení na území EU měly splňovat stejné minimální požadavky. Pro běžné lidi to znamená zásadní obrat: mělo by se jim dostat srovnatelného zastání bez ohledu na to, ve které unijní zemi zrovna žijí,“ vysvětluje ombudsman Stanislav Křeček.

Ombudsman získá větší sílu: Obětím diskriminace pomůže i u soudu

Ombudsman už nebude pouze posuzovat diskriminaci v případech, se kterými se na něj lidé obrátí. Měl by získat silnější pravomoci, aby mohl oběti diskriminace bránit efektivněji. *„Nově budeme mít možnost předkládat soudu naše vyjádření. Také bychom měli mít možnost podat žalobu ve veřejném zájmu,“* říká Křeček a dodává, že to připadá v úvahu v případech, kdy diskriminace postihla větší počet lidí, nebo není možné přímo určit konkrétní oběť diskriminace.

Kromě toho by měl hlas ombudsmana posílit i při tvorbě právních předpisů. *„Už teď se zapojujeme do připomínkových řízení právních předpisů a strategických dokumentů, které mohou mít vliv na rovné zacházení. Nově by se měl náš pohled propisovat dříve – už při samotném jejich vytváření,“* uvedl končící ombudsman.

Silnější pravomoci přináší větší nároky

Kromě silnějších pravomocí však nová pravidla kladou na Kancelář ombudsmana a dětského ombudsmana také větší nároky. *„Mezi ty patří třeba nároky na přístupnost. O tu se dlouhodobě snažíme zasazovat zejména s ohledem na lidi se zdravotním postižením. Nově se přístupnost rozšiřuje třeba i na lidi ze vzdálenějších regionů. K tomu ale budeme potřebovat dostatečné zdroje,“* uvádí Křeček s odkazem na směrnice EU.

Směrnice totiž výslovně požadují, aby měl národní orgán pro rovné zacházení zajištěny dostatečné zdroje. *„Kdykoliv ombudsman získá novou působnost nebo pravomoci, měl by na jejich výkon dostat i nové zdroje,“* připomíná ombudsman a vychází přitom ze znění směrnic.

Shrnujeme hlavní požadavky, kterých se nová pravidla týkají

- **Silnější pomoc obětem:** Ombudsman bude moci posílat soudům vyjádření k případům diskriminace, nebo podávat žaloby.
- **Vliv na vznik zákonů:** Dnes dává ombudsman připomínky k hotovým zákonům. Nově chceme s politiky spolupracovat už ve chvíli, kdy plány a zákony teprve vymýšlejí.
- **Přístupnost:** Pomoc ombudsmana musí být dostupná pro každého – ať už jde o člověka s postižením, nebo lidi žijících v odlehlých regionech
- **Dostatečné zdroje:** Směrnice jasně určí, že pokud ombudsman dostane více povinností, musí na ně dostat i peníze a lidi.
- **Osvěta a vzdělávání:** Ombudsman už působí v osvětě třeba tím, že pořádá semináře pro veřejnost. Nově v tom bude mít lepší systém.
- **Lepší sběr dat:** Už teď dělá ombudsman výzkumy. Nově bude data zjišťovat pravidelně a cíleně, aby přesně věděl, co lidi v Česku nejvíc trápí.
- **Spolupráce s neziskovkami:** Neziskové organizace pracují přímo v terénu a znají problémy lidí nejlépe. Už teď se s nimi ombudsman setkává, ale nově bude tato spolupráce mnohem těsnější a pravidelnější.
- **Plánování zpráv:** Ombudsman by měl přesně plánovat, na která témata se v daný rok zaměří. Cílem je pravidelně informovat veřejnost o stavu diskriminace v Česku.

https://www.ochrance.cz/aktualne/cesko_by_melo_prijmout_smernice_podle_kterych_muze_ombudsm_an_efektivneji_branit_lidi_pred_nespravedlivym_zachazenim